Euroopan parlamentti
2024-2029

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2024/2057(INI)

10.10.2024

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan parlamentin suosituksesta neuvostolle EU:n painopisteistä naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 69. istuntoa varten
(2024/2057(INI))

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

Esittelijä: Lina Gálvez

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI 3

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA 8

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI

neuvostolle EU:n painopisteistä naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 69. istuntoa varten
(2024/2057(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 15. syyskuuta 1995 annetun YK:n Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman ja sen tarkistuskonferenssien tulokset,

– ottaa huomioon YK:n pääsihteerin naisten asemaa käsittelevälle toimikunnalle 13. joulukuuta 2019 antaman raportin ”Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly”,

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa” (JOIN(2020)0017) ja siihen liittyvän 25. marraskuuta 2020 annetun yhteisen valmisteluasiakirjan ”Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)” (SWD(2020)0284),

– ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevasta kolmannesta EU:n toimintasuunnitelmasta (GAP III)[1],

– ottaa huomioon 11. helmikuuta 2021 antamansa päätöslauselman naisten oikeuksiin liittyvistä tulevista haasteista Euroopassa yli 25 vuotta Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman jälkeen[2],

– ottaa huomioon parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston 18. syyskuuta 2024 julkaiseman katsauksen ”Accelerating progress on Sustainable Development Goal 5 (SDG 5): Achieving gender equality and empowering women and girls”,

– ottaa huomioon syyskuussa 2024 julkaistun YK:n tasa-arvojärjestön (UN Women) ja YK:n taloudellisten ja sosiaalisten asiain osaston raportin ”Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 121 artiklan,

– ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A10-0000/2024),

[1] EUVL C 347, 9.9.2022, s. 150.
[2] EUVL C 465, 17.11.2021, s. 160.

A. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on yksi unionin perusperiaatteista ja että tämän periaatteen on toimittava unionin ulkoisten toimien ohjenuorana;

B. ottaa huomioon, että naisten ihmisoikeudet ja sukupuolten tasa-arvo eivät ole vain perusihmisoikeuksia vaan myös edellytys kehitykselle ja köyhyyden vähentämiselle sekä välttämätön perusta kestävälle ja vauraalle maailmalle, jossa vallitsee rauha;

C. ottaa huomioon, että 189 hallitusta eri puolilla maailmaa, myös EU ja sen jäsenvaltiot, sitoutuivat Pekingissä vuonna 1995 pidetyssä neljännessä naisten maailmankonferenssissa pyrkimään sukupuolten tasa-arvoon ja kaikkien naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen;

D. ottaa huomioon, että Pekingin julistus ja toimintaohjelma ovat kattavin maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja että niitä pidetään naisten oikeuksia koskevana kansainvälisenä ”perusoikeuskirjana”, jossa määritetään naisten oikeudet ihmisoikeuksiksi ja esitetään visio kaikkien maailman naisten yhtäläisistä oikeuksista, vapauksista ja mahdollisuuksista, ja että tämä toimintasuunnitelma vahvistettiin vuonna 2015 YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa asetettujen kestävän kehityksen tavoitteisiin kuuluvassa tavoitteessa 5 ”saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia”, jossa määritettiin tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet monissa naisia ja tyttöjä koskevissa kysymyksissä;

E. ottaa huomioon, että kuusi vuotta ennen YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen määräaikaa eli vuotta 2030 yhtäkään tavoitteen 5 indikaattoria ei ole täysin saavutettu; ottaa huomioon, että YK:n arvion mukaan tarvitaan radikaaleja toimia edistyksen nopeuttamiseksi ja sen välttämiseksi, että naisten oikeudellisen suojelun puutteiden korjaamiseen ja naisia syrjivän lainsäädännön poistamiseen kuluu 286 vuotta;

F. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteen 5 arvioinnista vuonna 2024 tehdyssä YK:n tutkimuksessa[3] korostetaan, että edelleen on olemassa sosiaalisia normeja, joilla oikeutetaan naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta, vähennetään terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta heille, sälytetään palkaton hoiva- ja kotitaloustyö yksinomaan naisille ja rajoitetaan naisten mahdollisuuksia päästä johtavaan asemaan;

G. ottaa huomioon, että YK:n yleiskokous on ilmaissut huolensa aktiivisesta vastarinnasta sukupuolten tasa-arvon edistymistä kohtaan ja naisten oikeuksien heikentämisestä entisestään monissa maissa; katsoo, että todellinen tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen ihmisoikeudet on vahvistettava selkeästi ja kiireellisesti[4];

---

[3] YK, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5*, maaliskuu 2024, https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] YK:n yleiskokous, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls*, 15. toukokuuta 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

1. suosittaa neuvostolle, että

a) vahvistetaan sitoutuminen Pekingin julistukseen ja toimintaohjelmaan ja niissä esitettyihin naisten ihmisoikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa koskeviin toimiin; vahvistetaan sitoutuminen naisten ihmisoikeuksiin valtavirtaistamalla sukupuolten tasa-arvo kaikilla politiikan aloilla ja sykleissä, naisten ihmisoikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien erityisten ja kohdennettujen toimien täytäntöönpanoon sekä asianmukaisen sukupuolitietoisen budjetoinnin varmistamiseen;

b) varmistetaan, että sukupuolten tasa-arvo ja naisten oikeudet pannaan kaikilta osin ja määrätietoisesti täytäntöön kaikilla unionin ulkoisten toimien osa-alueilla ja että tätä rahoitetaan asianmukaisesti ja lähestymistapa on sukupuolijärjestystä muuttava, osallistava ja intersektionaalinen;

c) varmistetaan parlamentin ja sen naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan täysipainoinen osallistuminen päätöksentekoon, joka koskee EU:n kantaa naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 69. istunnossa (10.–25. maaliskuuta 2025); varmistetaan, että parlamentti saa asianmukaiset tiedot oikea-aikaisesti ja mahdollisuuden tutustua EU:n kantaa koskevaan asiakirjaan ennen neuvotteluja; parannetaan edelleen toimielinten välistä yhteistyötä ja epävirallista kuulemista, myös ennen neuvotteluja ja niiden aikana, jotta parlamentin painopisteet otetaan asianmukaisesti huomioon;

d) arvioidaan asianmukaisesti Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman täytäntöönpanon edistymistä ja siinä kohdattuja vastoinkäymisiä;

e) vauhditetaan EU:n pyrkimyksiä ratkaista Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman kokonaisvaltaiseen täytäntöönpanoon liittyvät jäljellä olevat haasteet; varmistetaan, että EU näyttää esimerkkiä, ottamalla käyttöön vankkoja politiikkatoimia, joilla puututaan sukupuolten epätasa-arvoon ja torjutaan ja ennakoidaan sitä sen kaikissa ilmenemismuodoissa ja lisätään kaikkien naisten vaikutusmahdollisuuksia;

f) muistutetaan, että EU:lla on tärkeä rooli sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa maailmassa, kun se tukee kumppanimaita sukupuoleen perustuvaan syrjinnän poistamisessa; varmistetaan, että EU näyttää esimerkkiä, kehottamalla niitä viittä jäsenvaltiota, jotka eivät vielä ole ratifioineet ja panneet täytäntöön Istanbulin yleissopimusta, tekemään näin mahdollisimman pian;

g) vaaditaan kaikille yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikilla elämänaloilla, jotta naiset kaikessa moninaisuudessaan voivat hyödyntää potentiaaliaan erityisesti poliittisessa, taloudellisessa, akateemisessa tai kulttuurisessa päätöksenteossa, mikä on olennaisen tärkeää myös hyvän hallintotavan ja toimintapolitiikkojen muotoilun kannalta; vastustetaan tässä yhteydessä naisiin politiikassa kohdistuvaa semioottista väkivaltaa, joka tukee ja vahvistaa kielteisiä stereotypioita naisista ja estää nuoria naisia osallistumasta politiikkaan ja julkiseen elämään;

h) korostetaan, että heikko poliittinen johtajuus, sitoutumisen puute, tietovajeet, riittämättömät investoinnit ja naisten oikeuksia vastustavien liikkeiden lisääntyminen on todettu esteiksi, minkä vuoksi on tarpeen edistää naisten pääsyä johtaviin asemiin, lisätä investointeja ja toteuttaa kattavia poliittisia

uudistuksia näiden systeemisten esteiden poistamiseksi ja aidosti tasa-arvoisen yhteiskunnan saavuttamiseksi;

i) valtavirtaistetaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolitietoinen budjetointi kaikilla EU:n politiikanaloilla, myös ulkoisissa toimissa, ja näytetään tässä yhteydessä esimerkkiä;

j) sitoudutaan jatkuvaan arviointiin ja ennakoiviin korjaaviin toimiin EU:n sisä- ja ulkopolitiikassa sukupuolten tasa-arvon ja sen valtavirtaistamisen sekä sukupuolitietoisen budjetoinnin osalta;

k) kehotetaan komissiota kehittämään edelleen ja ottamaan käyttöön konkreettisia ja hyvin rahoitettuja suunnitelmia ja toimia, jotta saavutetaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, erityisesti sukupuolten tasa-arvoon liittyvät tavoitteet;

l) otetaan johtoasema maailmanlaajuisessa taistelussa sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien heikentämispyrkimyksiä vastaan;

m) kehotetaan komissiota kehittämään ja parantamaan edelleen sukupuolen mukaan eriytettyjen tietojen keruuta ja varmistamaan, että nämä tiedot parantavat päätöksentekoa, sekä vahvistamaan Euroopan tasa-arvoinstituuttia sekä rahoituksen että valmiuksien osalta;

n) pannaan kaikilta osin täytäntöön EU:n GAP III -toimintasuunnitelma ja varmistetaan, että vuoteen 2025 mennessä 85 prosenttia kaikista uusista toimista ulkosuhteiden alalla edistää sukupuolten tasa-arvoa ja naisten vaikutusvallan lisäämistä;

o) otetaan huomioon ja pannaan täytäntöön sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevasta kolmannesta EU:n toimintasuunnitelmasta (GAP III) 10. maaliskuuta 2022 annetussa parlamentin päätöslauselmassa esitetyt suositukset ja siten toteutetaan GAP III -toimintasuunnitelma kaikissa unionin ulkoisissa toimissa sukupuolijärjestystä muuttavaa ja intersektionaalista lähestymistapaa käyttäen niin GAP III:n maantieteellisen kattavuuden kuin toiminta-alojen osalta sekä valtavirtaistetaan sukupuolten tasa-arvo kaikilla ulkoisten toimien aloilla, niin kaupan, kehitysyhteistyöpolitiikan, humanitaarisen avun ja turvallisuuden kuin energian ja maatalouden kaltaisilla aloilla;

p) laaditaan, rahoitetaan ja pannaan täytäntöön toimintapolitiikkoja, joilla vähennetään sukupuolen merkitystä köyhyyttä lisäävänä tekijänä sekä unionissa että sen ulkopuolella ulkoisten toimien kautta, ottaen asianmukaisesti huomioon intersektionaaliset tekijät, kuten ikä, hoitovelvoitteet, vammaisuus, rotu ja seksuaalisuus;

q) puututaan naisten köyhyyden systeemisiin ja perimmäisiin syihin ja lisätään kaikkien naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia koulutuksen, elinikäisen oppimisen, syrjimättömien työmahdollisuuksien, sosiaalipalvelujen saatavuuden sekä palkattoman hoivatyön ja sosiaalisen vastuun tasapainottamisen kautta tekemällä lainsäädäntöaloitteita, torjumalla sukupuolistereotypioita ja edistämällä naisten asemaa roolimalleina;

r) vaaditaan lisätoimia, lainsäädäntöä ja nykyisten toimenpiteiden täytäntöönpanon valvontaa naispuolisten kotitaloustyöntekijöiden oikeuksien varmistamiseksi;

s) tehostetaan sekä sisäisesti että ulkoisesti unionin toimia, resursseja ja välineistöä, jotka koskevat sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, mukaan lukien lähisuhdeväkivalta, seksuaalinen, fyysinen, psyykkinen ja taloudellinen väkivalta, myös sota-alueilla, ottaen huomioon muuttoliike, prostituutio ja seksuaalinen hyväksikäyttö;

t) varmistetaan, että naiset kaikessa moninaisuudessaan saavat terveyspalveluja, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevia palveluja, mukaan lukien ikätasolle sopiva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus, ehkäisy, turvallinen ja laillinen abortti, äitiysterveydenhuolto ja hoitokeskeiset terveyspalvelut;

u) kehotetaan lisäämään toimia sukupuolikysymysten käsittelemiseksi vihreän siirtymän yhteydessä, kun otetaan huomioon ilmastonmuutoksen intersektionaalinen ja suhteeton vaikutus naisiin ja tyttöihin erityisesti kehittyvissä maissa sekä se, että ilmastonmuutoksen vaikutukset eivät ole sukupuolineutraaleja;

v) tuetaan ja vahvistetaan naisten oikeuksia puolustavia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle ja tiedoksi komissiolle.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.